

นายก อบต. อุปสมบทตามโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ พ้นจากตำแหน่งหรือไม่ ?

นายนิรัญ อินทร พนักงานคดีปกครองชำนาญการ
กลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร
สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

โดยหลักแล้ว ... กฎหมายสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งกรณีการบวชเป็นพระภิกษุหรือสามเณรถือเป็นลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ฉะนั้น หากผู้บริหารองค์ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น บวชเป็นพระภิกษุหรือสามเณร อาจมีผลต่อการพิจารณาคุณสมบัติและต้องพ้นจากตำแหน่งได้

การอุปสมบทเป็นพระภิกษุมีสองลักษณะ คือ กรณีแรก อุปสมบทเพื่อศึกษาปฏิบัติธรรมสืบทอดพระพุทธศาสนาโดยไม่มีกำหนดลาสิกขาบท กรณีที่สอง อุปสมบทตามจารีตประเพณีแห่งพุทธศาสนาในระยะเวลาสั้น ๆ กำหนดช่วงเวลาลาสิกขาบทไว้แน่นอนไม่มากกว่าหนึ่งพรรษา ซึ่งการอุปสมบทในกรณีที่สองนี้ ระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดรับรองสิทธิไว้ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการลาของผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้นำมาใช้โดยอนุโลมได้ ในกรณีที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการลาฯ มิได้กำหนดการลาในเรื่องดังกล่าวไว้

กรณีที่นำมาฝากท่านผู้อ่านวันนี้ ... เป็นกรณีนายองอาจซึ่งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้อุปสมบทในโครงการอุปสมบทเฉลิมพระเกียรติฯ ตามมติคณะรัฐมนตรี ที่ให้ข้าราชการประเภทต่าง ๆ รวมถึงสมาชิกและผู้บริหารองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมอุปสมบท โดยไม่ถือเป็นวันลา และผู้บังคับบัญชาได้รับรองคุณสมบัติรวมทั้งเห็นควรให้เข้าร่วมอุปสมบทตามโครงการดังกล่าวแล้ว

การอุปสมบทในกรณีนี้ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ไม่ทำให้นายองอาจต้องพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายอำเภอดำเนินการหนังสือแจ้งและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการฯ นายองอาจจึงได้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ โดยที่ **นายอำเภอยังเป็นผู้รับรองว่านายองอาจสมควรที่จะได้รับการอุปสมบทตามโครงการนี้ได้** อีกทั้งนายอำเภอย่อมทราบดีมาโดยตลอดถึงเหตุแห่งการอุปสมบทของนายองอาจ ประกอบกับนายองอาจสามารถใช้สิทธิเกี่ยวกับการลาอุปสมบทได้ ตามข้อ ๒๑ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการลาของผู้บริหารท้องถิ่นฯ ประกอบข้อ ๓๐ ของระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕

ดังนั้น การที่นายอำเภอมิคำวินิจฉัยให้ความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลของนายองอาจสิ้นสุดลง จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรม (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๒๐๒/๒๕๕๘)

คดีนี้ ... ศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณา โดยปรับใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นว่า อุปสมบทแล้วจะต้องพ้นจากตำแหน่งโดยไม่มีเงื่อนไขทุกกรณี อาจทำให้เกิดปัญหาการปรับใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย เพราะย่อมทำให้ระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ ในส่วนที่เกี่ยวกับการลาอุปสมบทจะไม่อาจนำมาใช้กับสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้

ดังนั้น คดีนี้จึงถือเป็นบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการวินิจฉัยคุณสมบัติของผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ในกรณีที่มีการอุปสมบทซึ่งอาจไม่ถือว่าเป็นการขาดคุณสมบัติทุกกรณี ดังเช่นการอุปสมบทตามโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ โดยที่ผู้บังคับบัญชาได้รับรองและอนุญาตให้อุปสมบทตามโครงการฯ ได้ ไม่ถือเป็นลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ที่จะส่งผลให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวต้องพ้นจากตำแหน่ง เป็นต้น ครับ ...

(ปริกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕)